

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר קדשים | מסכת זבחים ע" - ע"ו
פרשת ויצא | ג' - ט' בכסלו תשפ"ו (29-23 לנובמבר 2025)

מזן התלמוד

סדר קדשים, מסכת זבחים ע', ב'

אמר רבי ינאי: גבול שמעתי ושכחתי, ונסבין חרייא למימר: ירידתה לנחל איתן היא אוסרתה.

נסבין - נושאים דעתם (סבורים)
חרייא - חברים (חכמים) **ב**

הסבר: הגמרא דנה בשאלה מאיזה שלב העגלה הערופה נאסרת בהנאה. רבי ינאי אומר שהוא שמע זאת פעם אבל שכת, וחבריו החכמים סבורים שמרגע שירדה העגלה לנחל האיתן - היא נאסרת.

תפילה לשלום חיילי צה"ל:
מי שברך אבותינו
אברהם יצחק ויעקב,
הוא יברך את חילי צבא ההגנה לישראל
ואנשי כחות הבטחון,
העומדים על משמר ארצנו וערי אלהינו,
מגבול הלבנון ועד מדבר מצרים,
ומן הים הגדול עד לבוא הערבה
ובכל מקום שהם, ביבשה באויר ובים.
יתן ה' את אויבינו הקמים עלינו
נגפים לפניהם!
הקדוש ברוך הוא ישמר ויציל את חילינו
מכל צרה וצוקה, ומכל נגע ומחלה,
וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם.
ידבר שונאינו תחתייהם,
ועטרם בכתר ישועה ובעטרת נצחון.
ויקים בהם הכתוב:
"כי ה' אלהיכם ההלך עמכם,
להלחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם".
ונאמר: "אמן".

הלימוד מוקדש להצלחת חיילי צה"ל, השבת החטופים החללים ורפואת הפצועים
אחינו כל בית ישראל
הנתונים בצרה ובשביה
העומדים בין בים ובין ביבשה
המקום ירחם עליהם
ויציאם מצרה לרוחה
ומאפלה לאורה
ומשעבוד לגאולה
השתא בעגלא ובזמן קריב
ונאמר אמן

דף ע"ו: עגלה ערופה

בדף זה מסתתרים הפרק השביעי של מסכת זבחים. ההלכה האחרונה הכתובה בפרק עוסקת בדיון "עגלה ערופה".

מהי "עגלה ערופה"? התורה אומרת, שאם נמצא אדם מת בדרך שבין שתי ערים, ואין יודעים מי הרג אותו - יוצאים זקני בית הדין הגדול אל המקום שבו נמצא ההרוג ומוודדים מי העיר הקרובה ביותר אליו.

אחר כך מביאים עגלה, ועורפים אותה ליד נחל, ואחר כך קוברים את העגלה. מן העגלה הערופה, אסור להנות לעולם, גם לאחר שקברו אותה.

דף ע"א: קרבנות פסולים

ההלכה הראשונה בפרק השמיני של מסכת זבחים, פרק כל הזבחים, עוסקת באפשרות שהרבה קרבנות יהיו פסולים להקרבה ברגע אחד.

נאמר במשנה: "כל הזבחים שנתערבו בחטאות המתות או בשור הנסקל, אפלו אחת ברבוא - ימותו כלן".

מהו "חטאות המתות"? למשל קרבן חטאת שהבעלים שלו נפטר. את הקרבן הזה אסור להקריב כי האדם הזה כבר אינו יכול להתכפר על חטאו.

מהו "שור הנסקל"? שור שנחנך אדם והרגו ונפסק דינו למיתה בבית הדין. שור זה אסור להקריב כקרבן.

אם התערב שור אחד שהוא חטאת שמתו בעליו או שהוא שור הנסקל, בתוך עדר ענק של שורים שהוקדשו לקרבן - כל השורים אינם יכולים לעלות לקרבן מפני שאיננו יודעים מיהו השור הפסול להקרבה ואיזה שור כשר.

דף ע"ב: "דבר שבמנין אינו בטל"

בדף הקודם למדנו שאם התערב שור פסול אחד בעשרת אלפים קרבנות כשרים - כל הקרבנות פסולים. למה כל הקרבנות פסולים? הרי יש כלל ידוע של "ביטול ברוב", למשל: אם בקערה של מאכל כשר התערבב מעט מאכל שאסור באכילה, מותר לאכול את כל המאכל שבקערה אם כמות המאכל הכשר גדולה מכמות המאכל האסור, מפני שמעט המאכל האסור מתבטל ברוב המאכל המותר.

אם כן, מדוע השור הפסול אינו בטל ברוב השורים הכשרים?

הלכה זו היא אחת ההלכות הנלמדת בפרק "כל הזבחים" העוסק רבות בדיוני תערובות של איסור והיתר. הלכה זו קובעת ש"דבר שבמנין אינו בטל". כלומר: חפץ חשוב שאינו נמכר בתפוזרת (כמו פיצוחים) אלא מוכרים כל חפץ בפני עצמו - אינו בטל ברוב.

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי
המנייש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם: כניסת שבת: 16:00 יציאת שבת: 17:15	ניו יורק: כניסת שבת: 16:10 יציאת שבת: 17:15
ישראל ת"א: כניסת שבת: 16:15 יציאת שבת: 17:16	גרמניה: כניסת שבת: 15:32 יציאת שבת: 16:56

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי היא הדמות שבציור?
- 2 מה הקשר בין מה שכתוב על המצנח לבין הדמות?
- 3 דגל של איזו מדינה מצויר מאחור ומדוע?

חִיצוּה!

זהו את המילים הבאות, שמרכיבות ביטוי הלכתי:

1. אחת ממכות מצרים (בניקוד שונה):

2. עשרה אנשים:

3. מילת שלילה:

4. לא עושה כלום:

הביטוי

חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי,

הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

הרב יוסף משאש שאל פעם את המלווה שלו, רבי אליהו בן חמו: "אמור לי רבי אליהו, מי גדול יותר - אני או הקב"ה?" רבי אליהו הופתע מהשאלה, והשיב במבוכה: "כבודו, בוודאי שהקב"ה". בינתיים הגישו להם כוס תה, והרב משאש הזמין את רבי אליהו לברך ראשון. כשהחל לברך "ברוך אתה", קפץ הרב משאש ואמר: "אליהו! שמע מה שפ"ך מדבר! אל"י אתה פונה בגוף שלישי - כבודו, ואילו אל הקב"ה אתה פונה בגוף שני - אתה. והרי הקב"ה גדול משנינו!". חיך הרב משאש והוסיף: "דבר אל"י בגוף שני - 'אתה', ורק בשל כבודה של תורה אתה רשאי לקרוא לי רבי יוסף".

5780	5778	5727	5708	5707	5699	5657	5323	5260	5258	4900	4800	4650	4260
ה'תש"פ	ה'תשע"ח	ה'תשכ"ז	ה'תש"ח	ה'תש"ז	ה'תשצ"ט	ה'תר"ץ	ה'רמ"ח	ה'תש"ס	ה'תשנ"ח	ה'תש"ס	ה'תש"ס	ה'תש"ס	ה'תש"ס
2019	2017	1969	1967	1948	1947	1939	1897	1500	1492	הרמב"ם	רש"י	רבי סעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים
שנת סיום הטי"ם ללומדי הדף היומי	70 שנה למדינה	הרב אריה לוי	מלחמת ששת הימים	הקמת המדינה	מלחמת העצמאות	שואה	הרצל	העת החדשה	גירוש ספרד	הרמב"ם	רש"י	רבי סעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים

סדר קדשים | מסכת זבחים | דף ע"ג - ע"ו

דף ע"ג: מהו קרבן "דחוי"?

קרבן דחוי הוא קרבן שנדחה מהקרבן ואי אפשר להקריבו. בענין זה ישנה מחלוקת תנאים: קרבן שזכר נשחט וקרה דבר-מה שבגללו נפסל הקרבן - הקרבן פסול להקרבן לעולם, אפילו אם נעלמה ואיננה הסיבה שבגללה הוא נפסל. כך היא ההלכה לגבי קרבן שזכר נשחט. אולם לגבי קרבן שעדין לא נשחט קימת מחלוקת. יש אומרים שגם הדיחוי שלו הוא לעולם ואי אפשר להקריבו, ויש אומרים שאפשר להקריבו.

דף ע"ד: חבית התרומה

מעשה בחצר שהיו בה מאה חביות של ענבים, ובטעות הכניסו לחצר חבית נוספת עם ענבים שהם תרומה, ועכשיו לא יודעים מהי חבית התרומה. במקרה כזה אין ברירה אלא לנהוג בכל החביות כאילו הם תרומה, כי לא יודעים מהי חבית התרומה, ואין היא בטלה ברוב, כי "דבר שבמנין לא בטל".

האם ישנה אפשרות שיהיה מותר להשתמש בענבים בלא דיני תרומה?
במקרה שהחביות הועמסו על עגלה, העגלון נסע ובאחת העליות התנגלה חבית אחת ונפלה. עכשיו מותר לאכול את מאה החביות שנותרו ואין חוששים שהן של תרומה, זאת מפני שחז"ל קבעו שאפשר להניח שהחבית שנפלה היא חבית התרומה.

דף ע"ה: בכור בהמה טהורה

בכור בהמה טהורה צריך להביא לפהו. אם הבכור תמים - הפהו מקריבו כקרבן. אם הבכור בעל מום - הפהו שוחט אותו כמו בהמת חולין רגילה, לא בבית המקדש מעשה והפהו קיבל בכור בעל מום, הוא שחט אותו אבל הוא לא היה צריך בשר כה רב, ולכן הוא רצה למכור את בשר הבכור באיטליז, כי מחיר דבר הנמכר בשוק יקר יותר מאשר אם מוכרים אותו בבית.
ברם, עוד לפני שהספיק להכהן לעשות זאת, עצר אותו אביו והסביר לו שהדבר אסור, מפני שזהו זילזול בקדושת הבכור, אם מוכרים את בשר הבכור באיטליז כמו שמוכרים בהמות אחרות. על הכהן למכור את הבשר בבית, ואפילו אם יפסיד מכה כסף.

דף ע"ו: קדושת שביעית

בכסף השביעית אסור לקנות פרות תרומה, כי פרות שביעית מותר לאכול רק בזמן העונה שלהם, כשעדין יש מן הפרות הללו בשדה. כשחולפת עונה זו אסור לאכול מהם. לעומת זאת, תרומה מותר לאכול בלא הגבלת זמן. אם יקנו תרומה בכסף שביעית, תחול הגבלה זו על מאכל התרומה. לכן אסור לעשות כן, כפי שלא לקצר את זמן אכילת התרומה.

דבר תורה

הרבה אנשים מחפשים סגולה לפרנסה טובה, מעשה שניתן לעשות כדי להביא להצלחה טובה יותר בממון ובעסקים. הרמב"ם בספרו היד החזקה מביא בסוף הלכות שכירות (שעוסקות בפועלים ובעובדים), דרך אחרת שעל ידה מובטח לאדם להצליח במלאכתו, והוא לומד אותה ממסירותו של יעקב שעבד אצל לבן: "וכן חייב לעבוד בכל כחו שהרי יעקב הצדיק אמר כי בכל כחי עבדתי את אביכן, לפיכך נטל שכר זאת אף בעולם הזה שנאמר ויפרץ האיש מאד מאד".

יעקב אבינו הגיע לבית לבן חסר מכל, והתעשר שם עד שיצא עם ממון רב. דווקא עבודתו המסורה של יעקב כשכיר אצל לבן, יחד עם היושר וההשקעה שלו, הם שהובילו בסופו של דבר להצלחתו של יעקב עצמו ולממון הרב ממנו יצא מבית לבן, ובכך רואה הרמב"ם את הדרך בה יצליח האדם במעשה ידיו.

שאלות השוא

1. מתי מביאים עגלה ערופה?
2. איפה אסור למכור בשר של בכור?
3. מה אסור לקנות בכסף של פירות שביעית?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עידן עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העידן עליו אתם עונים. *בפיקוח ראה חשבון

תשובות

הציור השבועי (עמ' 3)

1. חביבה רייק.
2. המבצע שבו השתתפה לסיוע ליהודים באירופה נקרא מבצע אמסטרדם והוא התבצע ב-1944.
3. דגל סלובקיה. המדינה בה נולדה חביבה ובה גם צנחה.

חידה (עמ' 3)

תשובה: דבר (שב)מניין לא בטל

